

[A. C. Normann.]

til at præge lovgivningen nu og da, men endnu mere må det vel beklages af den betydelige vælgerskare, som direkte ønsker at se oppositionspartiernes præg og stempel på lovene. Man kan jo svare mig, at man frygter for, at regeringsflertallet ikke vil tillade de to partier at sætte noget særlig tydeligt præg på lovene. Skal vi blot flytte kommaer, har det ingen interesse, siger det ærede medlem hr. Aksel Møller. Nej, det er rimeligt, men det er vel en selvfølge, at regeringen har interesse i et virkeligt samarbejde med oppositionen, så langt det overhovedet er muligt, så derfor synes jeg ikke, det ærede medlem behøver at gå ud fra den forudsætning, at han skal nøjes med at flytte kommaer.

Da det ærede medlem hr. Erik Eriksen var statsminister og stod over for skrappe indgreb i 1951 og 1952, havde han en opposition, der tog et medansvar for forligenes hovedindhold. Derved fik vi, der dengang var i opposition, en betydelig medindflydelse, og jeg tør sige, at venstre og de konservative kunne have fået en meget stor indflydelse på forligene i 1954 og 1955. Det er mit indtryk — og jeg tror, at alle, der kan huske forhandlingerne i efteråret 1954 og i marts måned 1955, har det samme indtryk — at hvis venstre ville have været med til at sætte sit præg på disse love, så var det en meget vid indflydelse, de kunne have fået i den retning, som deres vælgere ønskede; men så måtte man selvfølgelig afskrive den forestilling og det argumentationstema, at regeringen ikke kunne arbejde, og så havde man ikke bagefter så frimodigt kunnet kritisere de krisemidler, man ikke selv ville være med til at forbedre. Bortset fra det sagligt beklagelige i en opposition, der opgiver at gøre nytte i lovgivningen, fordi den ikke selv har føringen, så synes jeg også, at virkningerne, det kan få på vor parlamentariske sædvane, må virke afskrækkende. Hvis man gjorde en modprøve over for denne taktik, hvis man tænkte sig, at vi havde en venstre-konservativ regering, som stadig ville være en mindretalsregering, og det radikale venstre, socialdemokratiet og retsforbundet satte sig hen i et hjørne i folketinget og sagde: denne regering har vi mistillid til, den skal ingen love få gennemført ved vor hjælp — i stedet for at gå ind i et sagligt arbejde, hvad ville

resultatet da blive? Resultatet ville blive, at der overhovedet ikke kunne gennemføres noget fornuftigt arbejde i det høje ting. Resultatet ville blive, at vi ville komme til at marchere fra valg til valg hastigt følgende efter hinanden og uden chance for at gennemføre noget ordentligt arbejde mellem disse valg, og så ville det ikke være ret længe, før vælgerne ville komme og spørge: hvordan er det, folketinget opfører sig? Derfor håber jeg, at den øjeblikkelige misstemning, som får familiens medlemmer til at behandle hinanden lidt køligt endnu en måned efter hovedrengøringen i huset, snart må vige for et mere normalt forhold mellem oppositionens og regeringens partier.

Der har været talt både i går og i dag om blokdannelse og om de synspunkter, jeg derom havde fremsat. Det ærede medlem hr. Erik Eriksen har sagt det sådan i sit forsøg på at påvise, at det radikale venstre i den henseende ikke har givet klar besked til vælgerne: at vælgerne kan ikke se, at det ikke er blokdannelse, når socialdemokratiet og det radikale venstre arbejder sammen, men blokdannelse, når venstre og konservative gør det. Det, som venstres vælgere kan se, afhænger jo en hel del af, hvad partiets ledelse og partiets presse ønsker, de skal se, for det er noget, man kan bidrage til, at folk kan se noget mere, end de ellers kan.

I det socialdemokratisk-radikale samarbejde under den foregående regering har der dog ikke været tale om en blokdannelse i regeringen, den form for blokdannelse, vi stadig har advaret imod, og derfor kunne regeringen også nu og da samle tilslutning fra andre partier, også andre partier end det radikale venstre, undertiden også tilslutning imod det radikale venstres medvirken. Men jeg forstår ikke rigtig, hvorfor det ærede medlem minder om denne tilstand fra den foregående regerings tid, for sagen er jo den, at vi advarede også dengang mod en blokdannelse, som opdelté befolkningen og folketinget i to skarpt adskilte lejre. Vi opfordrede allerede dengang til en ren venstre-regering. Vi fik den ikke af samme grund som den, der gør, at vi ikke har fået den nu efter det sidste valg. Derfor må jeg sige, at jeg synes det bliver temmelig længe og på temmelig vigtige områder, venstre giver afkald på afgørende indflydelse i dansk politik. Venstres passi-